

Το ΤΕΕ διαπιστώνει ότι η επιλογή της κυβέρνησης –όπως αυτή διατυπώθηκε στο προσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2009– να προσδιορίσει το ΠΔΕ από 3,8% του ΑΕΠ για το 2008, σε 3,2% το 2009 (σε απόλυτους αριθμούς περικοπή κατά περίπου ένα δισεκατομμύριο

όταν δεν αξιοποιούνται οι κοινοτικές επιχορηγήσεις.

Τις συνέπειες, βέβαια, της έλλειψης προετοιμασίας θα τις βιώσουμε τα επόμενα χρόνια, κατά τα οποία θα χάνονται οι κοινοτικοί πόροι και η αναπτυξιακή τους επίδραση στην οικονομία μας, όπως, άλλωστε, συνέβη και με το Γ΄ ΚΓΣ.

Η δεύτερη –σε απόλυτους αριθμούς– μεγαλύτερη μείωση στα κονδύλια του ΠΔΕ εμφανίζεται στον τομέα της Δημόσιας Διοίκησης (από 266 εκατ. ευρώ, σε 78 εκατ. ευρώ, δηλαδή μείωση 70,9%) θέτοντας ευθέως υπό αμφισβήτηση την υλοποίηση των αναγκαίων προγραμμάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς και μηχανοργάνωσης και δικτύωσης των δημόσιων υπηρεσιών. Υπενθυμίζουμε ότι η ανάπτυξη της ηλεκτρο-

νικής διακυβέρνησης είχε αναχθεί κατά το παρελθόν από την ίδια την κυβέρνηση σε «αιχμή του δόρατος» για την ορθολογικότερη διαχείριση των δημοσίων πόρων και τον περιορισμό της σπατάλης.

Τέλος, το ΤΕΕ, και με αυτή την αφορμή, θέλει να επισημάνει ότι ο μύθος περί «ακριβού κράτους», που κάποιοι καλλιέργησαν τα τελευταία χρόνια, δεν ισχύει για τη χώρα μας.

Οι δαπάνες του ελληνικού κράτους, ως ποσοστό του ΑΕΠ, είναι από τις χαμηλότερες μεταξύ των χωρών - μελών της ζώνης του ευρώ, και βαίνουν μειούμενες διαχρονικά, φτάνοντας στο 42,3% του ΑΕΠ το 2006 έναντι 47,9% του μέσου όρου της Ευρωζώνης (σ.σ.: βλέπε πίνακα 2).

Το ΤΕΕ θέλει να ελπίζει ότι σήμερα, που τίθενται «επί τάπητος» τα προβλήματα της οικονομίας, όλα αυτά θα ληφθούν σοβαρά υπόψη από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης και ότι οι αποφάσεις θα καταγραφούν στο τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού.

Χρειάζεται επένδυση στην ανάπτυξη της χώρας

**ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ
ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΕΠΙΠΕΔΟ
Η ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ
ΤΟΥ ΠΔΕ**

ευρώ), αποδεικνύει κατά τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο ότι δεν είναι στις προθέσεις του οικονομικού επιτελείου να επενδύσει στην ανάπτυξη της χώρας.

Η επιλογή αυτή είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, ιδίως στην παρούσα φάση, κατά την οποία η χώρα μας πλήττεται από την κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που σωρευτικά έρχεται να επιδεινώσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το παραγωγικό δυναμικό –ιδίως το κατασκευαστικό– τα τελευταία χρόνια.

Σύμφωνα με το προσχέδιο του προϋπολογισμού, το ΠΔΕ, ως ποσοστό του ΑΕΠ, είναι το χαμηλότερο από το 1994, αλλά όχι μόνο αυτό.

Η κατανομή του ΠΔΕ στα συγχρηματοδοτούμενα και μη συγχρηματοδοτούμενα έργα δείχνει (σ.σ.: βλέπε πίνακα 1) ότι δεν υπάρχουν έτοιμα έργα ώστε να καλύψουν τις κοινοτικές απαιτήσεις (π.χ. έλλειψη μελετών, απαλλοτριώσεων) και αποκαλύπτει –εμμέσως, πλην, όμως, σαφώς– ότι το περιβόητο σύστημα διαχείρισης δεν είναι έτοιμο.

Την ίδια ώρα επιδιώκεται να υλοποιηθούν έργα αμιγώς με δάνεια, γεγονός ιδιαίτερα επικίνδυνο, ιδίως σε περίπτωση οικονομικής κρίσης,

Φοβόμαστε ότι θα επαναληφθεί το φαινόμενο, προκειμένου να μη καθούν οι πόροι του ΕΣΠΑ, να αρχίσουμε δηλαδή να εντάσσουμε σ' αυτό έργα, τα οποία ουδεμία σχέση θα έχουν με την αρχικά επιλεγείσα στρατηγική ή να προσφεύγουμε σε διάφορες νόμιμες αιτιάσεις, να καθυστερούμε την απορρόφηση και τότε βεβαίως το αποτέλεσμα δεν θα έχει καμιά σχέση με τον προγραμματισμό.

Επιπροσθέτως, πέρα από τη γενική οπισθοδρόμηση που διαπιστώνει το ΤΕΕ ότι εκφράζει το προσχέδιο του προϋπολογισμού, παρατηρεί και τα εξής:

Καταγράφεται στασιμότητα όσον αφορά τις δαπάνες για Έρευνα και Τεχνολογία. Οι δαπάνες για Έρευνα και Τεχνολογία του ΠΔΕ φτάνουν τα 120 εκατ. ευρώ (1,4% του ΠΔΕ) σε σχέση με τα 168 εκατ. ευρώ το 2006 (2,1% του ΠΔΕ). Αντίστοιχα σημαντική μείωση καταγράφεται και στις κρατικές επιδοτήσεις προς τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα.

**Παρέμβαση του ΤΕΕ
στη συζήτηση για
την οικονομία**

Πίνακας 1

ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΩΝ	2009 (εκ. ευρώ)	2008 (εκ. ευρώ)
Συγχρηματοδοτούμενα	5.000	6.850
Αμιγώς εθνικά	3.500	3.500

Πίνακας 2

Συνολικές δαπάνες γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΕΕ-27	:	:	46,9	47,5	47,0	47,1	46,8
ΕΕ-15	45,6	46,6	47,1	47,7	47,3	47,4	47,1
Ευρωζώνη	46,2	47,4	47,7	48,2	47,7	47,7	47,9
Ελλάδα	46,7	45,0	44,8	45,0	45,4	43,2	42,3

Πηγή: Eurostat

Στην οικονομία, με α-φορμή τον προϋπολογισμό, στη συγκυρία, μάλιστα, της παγκόσμιας κρίσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναφέρθηκε εκτεταμένα στην ομιλία του κατά την κοινή σύσκεψη της Δ.Ε. του ΤΕΕ με τις Δ.Ε. των Περιφερειακών Τμημάτων, που έγινε στο Ηράκλειο Κρήτης, και ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γιάννης Αλαβάβος**.

Όπως υπογράμμισε, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ελληνικοί προϋπολογισμοί, διαχρονικά, είναι η ασθενής τεκμηρίωση των προϋπολογιζόμενων μεγεθών. Το 2007 διενεργήθηκαν πρόωρες εκλογές, με αιτιολογία την κατάρτιση ενός προϋπολογισμού που δεν πραγματοποιήθηκε. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση έρχεται να συμβάλει προσθετικά στην αδυναμία σταθερών προβλέψεων. Το σχέδιο που έχει κατατεθεί θα αλλάξει, αφού σε κρίσιμα σημεία του είναι δεδομένο ότι α-στοχεί.

Για παράδειγμα, προβλέπεται ακριβώς το ίδιο με το 2008 επίπεδο αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ όλες οι εκτιμήσεις είναι ότι θα μειωθεί, όπως και τα φορολογικά έσοδα. Άρα, η αύξηση των εσόδων θα πρέπει να επιτευχθεί είτε μέσω της μείωσης της φοροδιαφυγής, είτε μέσω της επιβολής νέων φόρων. Και επειδή η φοροδιαφυγή δεν μπαίνει ουσιαστικά στο «στόχαστρο», αξιοποιείται ο κεφαλικός φόρος στους νέους μηχανικούς, τους μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες, έναντι κλεισίματος των δηλώσεων της τελευταίας εξαετίας, που ισοδυναμεί με ομολογία ότι το κράτος δεν θέλει να επιβάλει ένα σύστημα δικαίως φορολόγησης.

Από την άλλη, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να αυξηθεί πολύ περισσότερο από το προβλεπόμενο 7,3. Εάν πληγούν, παραπέρα, ο κατασκευαστικός κλάδος και ο τουρισμός, τότε το πρόβλημα θα είναι μεγάλο, ορατό στο προσχέδιο του προϋπολογισμού

και γενικότερα στην οπτική του υπουργείου Οικονομίας.

Το ΕΣΠΑ

Η καθυστέρηση ουσιαστικής έναρξης υλοποίησης του ΕΣΠΑ θα είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή που έχει έως τώρα σημειωθεί. Δεν είμαστε στη φάση όπου υπάρχουν αναξιοποίητες μελέτες στα

μοιά, παρ' ότι τα τελευταία χρόνια κάλυπτε περίπου το 30% των συνολικών επενδύσεων του εκάστοτε ΠΔΕ (π.χ. τα έργα των δήμων). Η μεγαλύτερη μείωση πόρων αφορά τα Νομαρχιακά Έργα (από 1.352 εκατ. ευρώ σε 373 εκατ. ευρώ, δηλαδή μείωση 72,4%), που έχει ως συνέπεια την πτώση του ποσοστού συμμετοχής της

των του ΠΔΕ για το ΥΠΕΧΩΔΕ, σε αντίθεση με τα συγκοινωνιακά έργα (πλην σιδηροδρόμων) για τα οποία θα διατεθούν 1,767 δισ. ευρώ, δηλαδή σχεδόν το 80% των πιστώσεων για το ΥΠΕΧΩΔΕ, που παίρνει συνολικά το 24%.

Είμαστε αντίθετοι στη μεγάλη μείωση κατά 21,1% που παρουσιάζει ο τομέας των σιδηροδρόμων.

Επικίνδυνη η εξάρτηση του ΠΔΕ από τα κοινοτικά κονδύλια

ράφια. Δεν υπάρχουν μελέτες. Είχαμε συνομιλίες με τους υπουργούς στο ΥΠΟΙΟ και το ΥΠΕΧΩΔΕ, για να τους πείσουμε να χρηματοδοτήσουν και να ενεργοποιήσουν την πιο θετική διάταξη του Ν. 3316, την ύπαρξη του φακέλου του έργου. Με ελάχιστο κόστος θα έχουμε κάνει ένα πολύ μεγάλο βήμα για να μπορεί κάθε φορέας να επιλέγει με σοβαρότητα και να ιεραρχεί τα έργα του, να τα υποστηρίζει για χρηματοδότηση και να τα ολοκληρώνει.

Η πραγματική αιτιολογία ότι δεν δαπανούμε για το ΕΣΠΑ γιατί θα ξεφύγει το δημόσιο έλλειμμα, εφόσον υπάρχουν και οι δαπάνες που γίνονται στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ, αναδεικνύει το ουσιαστικό πρόβλημα. Τις συνέπειες θα τις βιώσουμε τα επόμενα χρόνια, κατά τα οποία θα χάνονται οι κοινοτικοί πόροι ή η αναπτυξιακή τους επίδραση, όπως ακριβώς έγινε και με το Γ' ΚΠΣ.

Αυτό που πραγματικά αποτελεί αρνητική εξέλιξη είναι η πλήρης εξάρτηση του ΠΔΕ από τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Αποτέλεσμα είναι να μην πραγματοποιούνται έργα τα οποία μπορεί να μην είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από τα ευρωπαϊκά ταμεία, παραμένουν όμως εξαιρετικά σημαντικά για την κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Μείον σε όλα

Το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ έχει μπει ήδη σε διαδικασία μηδενι-

κατηγορίας από το 14,3% του ΠΔΕ 2008, στο 4,4% του ΠΔΕ 2009. Το γεγονός αυτό προκαλεί έντονες ανησυχίες σχετικά: (α) με τη χρηματοδότηση της Περιφερειακής Ανάπτυξης, (β) την απαραίτητη διοικητική ενίσχυση των Περιφερειών. Πρέπει να σημειωθεί ότι και η κατηγορία «Περιφερειακά Προγράμματα» παρουσιάζει σημαντική μείωση (23,9%).

Στον ισχυρισμό ότι προβλέπεται διάθεση του 82% των πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 στην περιφέρεια, απαντάμε πως δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί με τα στοιχεία που δίνονται. Βέβαιο είναι ότι εκκρεμούν πολλές διοικητικές πράξεις, δεν προχωρούν τα προγράμματα ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καινοτομίας κλπ., γιατί καθυστερούν επί δύο μήνες οι πράξεις εκχώρησης των αντίστοιχων δράσεων των 5 περιφερειών μεταβατικής στήριξης προς το ΥΠΑΝ για ενιαία υλοποίηση όπως έχει αποφασιστεί. Δηλαδή το 82% δόθηκε ονομαστικά στις περιφέρειες, εκχωρείται, όμως, στα κεντρικά υπουργεία, συσσωρεύοντας καθυστερήσεις και γραφειοκρατία.

Παρ' όλες τις διαβεβαιώσεις του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ σχετικά με μια πιο ισόρροπη κατανομή των πόρων του ΠΔΕ προς όφελος του περιβάλλοντος, διαπιστώνουμε ότι για έργα οικισμού - περιβάλλοντος προβλέπεται ότι το 2009 θα διατεθούν 149 εκ. ευρώ, δηλαδή περίπου 6% των πιστώσε-

Το 2009 το ΥΠΕΧΩΔΕ θα καταβάλει για ενοίκια σε 47 κτίρια 6,15 εκ. ευρώ. Θα αποφύγω τον πειρασμό να αναφερθώ στο ρόλο της ΚΕΔ και στην αξιοποίηση των Ολυμπιακών ακινήτων. Δεν μπορώ, όμως, να μην κάνω τη σύγκριση με το ποσό που προβλέπεται να διαθέσει το ΥΠΕΧΩΔΕ, για την εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και επιμόρφωση των υπαλλήλων του, μόλις 55.000 ευρώ.

Νέες παρεμβάσεις του ΤΕΕ

Το αμέσως επόμενο διάστημα το ΤΕΕ θα παρέμβει στα εξής θέματα:

- Η κρίση στην οικονομία και οι επιπτώσεις στις κατασκευές. Τα ακολουθούμενα μοντέλα στην κατασκευή έχουν εξαντλήσει το δυναμισμό τους;
- Αξιοποίηση των πόρων των ασφαλιστικών ταμείων υπέρ της πραγματικής οικονομίας, και πάντα με ασφάλεια στο αποτέλεσμα τους.
- Επιχειρηματικότητα και ελεύθεροι επαγγελματίες μηχανικοί, μικρές και μεσαίες εταιρείες στο χώρο των μηχανικών είναι το τρίτο θέμα που θα μελετήσουμε. Δεν έχουμε στηρίξει τις ανατροπές που έγιναν με επεμβατικό τρόπο στο χώρο των κατασκευών.
- Δημόσιες Μεταφορές: Ιδιωτικοποίηση έως ποιο σημείο;
- Μετα-Ολυμπιακή αξιοποίηση έργων και εμπειρίας.

Την ανάγκη για άμεση ολοκλήρωση του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) τόνισε ο πρόεδρος της ΔΕ του Περιφερειακού Τμήματος ΤΕΕ Ανατολικής Κρήτης, **Πέτρος Ινωτάκης**, μιλώντας στους εκπροσώπους των Περιφερειακών Τμημάτων ολόκληρης της χώρας κατά την κοινή σύσκεψη με τη Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνικού

ραν του Γ' ΚΠΣ, κονδύλια της τάξης του 1,5 δισ. ευρώ, με μέσο κόστος ανά χλμ. διπλού κλάδου από 6 έως 7,5 εκατ. ευρώ, λόγω των μεγάλων τεχνικών έργων και των απαλλοτριώσεων που απαιτούνται. Χαρακτηριστικά, το κόστος των απαλλοτριώσεων, πολλές φορές ανέρχεται μέχρι και στο 100% του κόστους κατασκευής του έργου. Επιβάλλεται να ολοκληρωθεί το αργότερο έως

Ανάγκη ολοκλήρωσης του οδικού άξονα Κρήτης

Επιμελητηρίου Ελλάδας, στη Χερσόνησο Ηρακλείου Κρήτης.

Η Κρήτη, ως ευρωπαϊκή περιφέρεια με ιδιαίτερη γεωμορφολογία ορεινών όγκων και ασυνέχειας βορρά - νότου χρειάζεται επαρκή, σύγχρονη, σύνδεση του δυτικότερου με το ανατολικότερο σημείο με ευρωπαϊκών προδιαγραφών αυτοκινητόδρομο με δυνατότητα μέσης ασφαλούς κυκλοφορίας με ταχύτητα περίπου 100 χιλιομέτρων. Το έργο είναι ενιαίο και οφείλει να στοχεύει σε συνολική κοινωνική, διοικητική, οικονομική και αναπτυξιακή δυναμική αλλά και συνοχή του νησιού. Δεν μπορεί να τεμαχίζεται κατά νομαρχία ούτε ως προς τις προδιαγραφές, ούτε ως προς τις προτεραιότητες υλοποίησης, γιατί δεν αποτελεί ούτε άθροιση ούτε συρραφή εσωνομαρχειακών αναγκών και απαιτήσεων.

Ο ΒΟΑΚ με συνολικό μήκος 310 χιλιομέτρα συνδέει τα μεγάλα αστικά κέντρα, τους λιμένες και τα αεροδρόμια και στοχεύει στην οικιστική και τουριστική ανάπτυξη της Κρήτης, που δέχεται 3 εκατομμύρια τουρίστες το χρόνο, δημιουργώντας συνεχώς αυξανόμενους κυκλοφοριακούς φόρτους. Το έργο σχεδιάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '60 και άρχισε να κατασκευάζεται από το 1968 χωρίς έως σήμερα να έχει τελειώσει, ενώ πρέπει ήδη να αναβαθμιστεί, καθώς εμφανίζει τον υψηλότερο δείκτη θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων από μετωπικές κυρίως συγκρούσεις.

Ως αναβάθμιση νοείται η βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών σε οριζοντιογραφία και μηκοτομή και της διατομής διπλού κλάδου 22,25 μ., με διαχωριστικό στηθαίο. Όπου απαιτούνται νέες χαράξεις, γέφυρες ή σήραγγες πρέπει να γίνουν, εφόσον δεν επαρκεί η βελτίωση της σημερινής χάραξης.

Η ολοκλήρωση του ΒΟΑΚ, απαιτεί, πέ-

σο το 2015, κατά τα πρότυπα των άλλων βασικών αξόνων της χώρας όπως η Εγνατία Οδός, ο ΠΑΘΕ, η Ιονία Οδός κ.ά.

Από το 2000 συστάθηκε η Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ για τη μελέτη και κατασκευή έργων του ΒΟΑΚ, με αρμοδιότητα την εποπτεία, την επίβλεψη και τον άμεσο έλεγχο της μελέτης και κατασκευής όλων των σχετικών έργων, με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης. Ασκεί τις αρμοδιότητες Διευθύνουσας Υπηρεσίας και, από το 2007, της ανατέθηκε και η συντήρηση της νέας χάραξης χωρίς επιπλέον στελέχωση με μόνιμο τεχνικό προσωπικό. Ωστόσο η γραφειοκρατία δεν αποφεύγεται γιατί οι αρμοδιότητες της προϊσταμένης αρχής ασκούνται από την Κεντρική Υπηρεσία της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Το ΠΤ Ανατολικής Κρήτης απέστειλε στον υπουργό επιστολή στις 16 Ιουλίου με τις εξής προτεινόμενες ενέργειες: Χρηματοδότηση των έργων που αντιστοιχούν σε όλες τις μελέτες που προκηρύχθηκαν και θα συνταχθούν για τον ΒΟΑΚ, δηλαδή για τα 150 χλμ., μέσω ΕΣΠΑΣ ή από εθνικούς πόρους. Επιτάχυνση των απαιτούμενων διαδικασιών περιβαλλοντικών, αρχαιολογικών και άλλων αδειοδοτήσεων που καθυστερούν την έγκριση μελετών, ενίσχυση των υπηρεσιών - φορέων υλοποίησης, με άμεση στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό και εκπόνηση μελέτης τεχνικοοικονομικής διερεύνησης για τις δυνατότητες και τους τρόπους χρηματοδότησης, με προοπτική να ολοκληρωθεί ο ΒΟΑΚ έως το 2015.

Μετά τους χαιρετισμούς των τοπικών παραγόντων (εκπροσώπων της περιφέρειας, βουλευτών, νομαρχών) ακολούθησε η εισήγηση της Ομάδας Εργασίας του ΤΕΕ/ΤΑΚ από τους Γ. Αγαπάκη, Α. Κλάδο και Γ. Τζιρίτα.

Στη διήμερη κοινή σύσκεψη της Διοικούσας Επιτροπής ΤΕΕ με όλα τα Περιφερειακά Τμήματα, τέθηκαν προς συζήτηση δύο από τα μεγάλα θέματα που απασχολούν τον τεχνικό κόσμο, της Παιδείας και του Μητρώου Κατασκευαστών Ιδιωτικών Έργων, ενώ εκ μέρους του ΤΕΕ/ΤΑΚ έγινε παρουσίαση του θέματος «Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης». Η σύσκεψη έκλεισε με την παρουσίαση από τη Δ.Ε. των δραστηριοτήτων της διοίκησης από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο του 2008.

Μιλώντας εκ μέρους της Δ.Ε. ο Γενικός Γραμματέας **Ηρακλής Δρούλιας**, αναφέρθηκε στη βασική παραδοχή ότι τα ιδιωτικά έργα αφορούν όχι μόνον τον κύριο και τον μηχανικό, αλλά και τον πολίτη. Είναι παράλειψη της πολιτείας, είπε να μη θεσπίζει το πλαίσιο των ιδιωτικών έργων και τη διαδικασία πιστοποίησής τους. Έγινε αναφορά στην 30ετή προσπάθεια για την καθιέρωση του μητρώου, που κατέληξε στον ισχύοντα Ν. 2831/2000 ή ΓΟΚ 2000 με την παράγραφο 8 του άρθρου 22, το σχέδιο ΠΔ του 2004 και την επιτροπή που συνεστήθη το 2006 για να συνεδριάσει μία μόνο φορά και την ανάγκη να πιέσει το ΤΕΕ για να βρεθεί λύση.

Κατά τα ισχύοντα, με πρόταση του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, εκδίδονται ΠΔ που καθορίζουν αρμοδιότητες, υποχρεώσεις και ευθύνες όλων των συμμετεχόντων στην παραγωγή των ιδιωτικών οικοδομικών έργων και εγκαταστάσεων. Και ειδικότερα του κυρίου του έργου, του μελετητή μηχανικού κατά τομέα εργασιών, του επιβλέποντος μηχανικού κατά τομέα εργασιών, του γενικού εργολάβου του έργου, του κατ' είδος εργασίας υπεργολάβου, τεχνικού και τεχνίτη των παραγωγών δομικών υλών, υλικών και ειδών, των προμηθευτών δομικών υλών, υλικών και ειδών και, τέλος, των κατά περίπτωση αρμοδίων δημόσιων υπηρεσιών και των στελεχών τους.

Προϋποθέσεις για την κατάρτιση μητρώων, που ήδη προβλέπει ο νόμος, είναι η δημιουργία επιτροπής πι-

ΟΧΙ στην

Στις πρόσφατες εξελίξεις, δηλαδή στην Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που επιβάλλει την αναγνώριση των κολεγίων, καθώς και τις δηλώσεις του υπουργού και του υφυπουργού Παιδείας με αφορμή τις Συνόδους των Πρυτάνεων των ΑΕΙ και των Προέδρων των ΤΕΙ, αναφέρθηκε ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, που έκανε την αρχική εισήγηση για τα θέματα Παιδείας. Τεκμηρίωσε την πορεία υποβάθμισης του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και επισήμανε το ρόλο του ΤΕΕ, το οποίο σε συνεργασία με τους άλλους επιστημονικούς φορείς, θα πρέπει να παρέμβει με όλα τα μέσα - αναβάθμιση του θεσμού της Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος των διπλ. μηχανικών, πιστοποίηση για όσους μετέχουν της τεχνικής πυραμίδας (απόφοιτοι ΤΕΙ, απόφοιτοι ΙΕΚ - τεχνίτες), αναγνώριση των προνομίων που απορρέουν για τους κατόχους Master στους διπλωματούχους μηχανικούς, αντιμετώπιση των

Σύσκεψη Δ.Ε. - Περιφερειακών Τμημάτων για φλέγοντα θέματα ΤΕΕ

στοποίησης δεξιοτήτων προσώπων σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17024, από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας. Ακόμη η δημιουργία, σε συνεργασία με τους ήδη υπάρχοντες φορείς, του ΙΕΚΕΜ και του ΙΟΚ σεμιναρίων εκπαίδευσης και κατάρτισης, η δημιουργία Τμήματος Διαχείρισης των Μητρώων στο Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας και τα Περιφερειακά Τμήματα και, τέλος, η συνεργασία ΤΕΕ με τον αντίστοιχο φορέα (ΕΛΟΤ) για την πιστοποίηση υλών - υλικών.

Για να λειτουργήσουν τα μητρώα προϋποτίθεται ειδικές συμβάσεις αναλόγως της κατηγορίας μητρώων και της ειδικότητας, οι οποίες θα

συνάπτονται ανάμεσα στον εγγεγραμμένο του ΜΗΚΙΕ και τον κύριο του έργου για την εκτέλεση οιασδήποτε εργασίας.

Στα μητρώα εγγράφονται φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαθέτουν πιστοποίηση της ικανότητάς τους να αναλαμβάνουν ή με ποιοιδήποτε τρόπο να συμμετέχουν στην κατασκευή έργων εν όλω ή εν μέρει (εργολάβος, υπεργολάβος, τεχνίτης παραγωγός και διανομέας υλικών κατασκευής). Ο κ. Δρούλιας είπε, ακόμη, ότι η πιστοποίηση όλων των βαθμίδων πρέπει να γίνεται από το ΤΕΕ, ενώ τόνισε την ανάγκη να διαχωρίζεται η εμπορική από την κατασκευαστική

δραστηριότητα και να καθιερωθούν οι ορκωτοί μηχανικοί και τα «πράσινα κουτιά» για κάθε οικοδομή.

Κατά τη συζήτηση που επακολούθησε προτάθηκαν: Μητρώο κατά το μοντέλο εκείνου των κατασκευαστών του Δημοσίου, μικρή, αντί μεγάλης, κατηγοριοποίηση των κατασκευαστών, ποιοτική και όχι ποσοτική κατηγοριοποίηση και δημιουργία μητρώων κτιρίων.

Οι προτάσεις που κατατίθενται θα αξιολογηθούν και με βάση αυτές η Δ.Ε. θα εισηγηθεί σχέδιο ΠΔ γύρω στον Ιανουάριο 2008 και θα το αποστείλει στο ΠΕΧΩΔΕ.

υποβάθμιση του επιστημονικού δυναμικού

οδηγών αναγνώρισης και επαγγελματικής ισοτιμίας στους αποφοίτους σχολών του εξωτερικού και κολεγίων, νομικούς αγώνες σε όλα τα επίπεδα. Τέλος, τόνισε ότι θα πρέπει να επιλυθεί το θέμα των επαγγελματικών δικαιωμάτων, τόσο των επιμέρους ειδικοτήτων των μηχανικών και κυρίως των νέων ειδικοτήτων, όσο και των αποφοίτων ΤΕΙ.

Υπήρξε ισχυρή υποστήριξη της άποψης για αναβάθμιση της Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Μηχανικού με αναβάθμιση των εξετάσεων, οι οποίες θεωρήθηκαν ισχυρό όπλο του ΤΕΕ και θα πρέπει να είναι επαγγελματικές και όχι ακαδημαϊκές. Ως ενδιάμεσο στάδιο μεταξύ του διπλώματος και των εξετάσεων του ΤΕΕ, αναφέρθηκε ότι μπορεί να είναι η πρακτική άσκηση, η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας σε θέματα εφαρμογής ή

η επαγγελματική εκπαίδευση. Διατυπώθηκε, επίσης, και η άποψη ότι οι εξετάσεις των διπλ. μηχανικών στο ΤΕΕ δεν πρέπει να είναι σκληρές. Έγινε αναφορά στην πρόταση του ΤΕΕ/Τμ. Κεντρικής Μακεδονίας για ένα σύστημα εξετάσεων και επαγγελματικών δικαιωμάτων, το οποίο οδηγεί σε 3 κατηγορίες μηχανικών.

Καταγράφηκε η αναγκαιότητα να ξεκαθαριστεί το πλαίσιο των επαγγελματικών δικαιωμάτων όλων των βαθμίδων και όλων των κλάδων και ειδικά των νέων ειδικοτήτων. Σχολιάστηκε αρνητικά η άκριτη δημιουργία σχολών ΑΕΙ σε όλη την επικράτεια, χωρίς αύξηση των πιστώσεων, χωρίς τη διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών, χωρίς υποδομές, χωρίς επαγγελματικό προσανατολισμό.

Δεν υπήρξε καμιά αμφισβήτηση της ανάγκης

για 5ετείς ενιαίες σπουδές στους μηχανικούς, ενώ διατυπώθηκαν και διαφωνίες για την ακαδημαϊκή αναγνώρισή τους ως επιπέδου Master.

Διανεμήθηκε πρόταση της Μ.Ε. Παιδείας σχετικά με ένα ενιαίο πλαίσιο πρόσβασης και πιστοποίησης σε επαγγελματικές δραστηριότητες, βάσει προσόντων των διπλωματούχων μηχανικών, των πτυχιούχων ΤΕΙ κλπ. σε όλο το φάσμα των τεχνικών επαγγελμάτων, με διαβάθμιση τεχνικής ευθύνης.

Από το σύνολο σχεδόν των ομιλητών καταδικάστηκε η απόπειρα εμπορευματοποίησης της Παιδείας.

Συμφωνήθηκε να τεθεί αυστηρό χρονοδιάγραμμα για διατύπωση συγκεκριμένης πρότασης σχετικά με τα παραπάνω θέματα, σε συνεργασία με τους κλαδικούς φορείς, τα πανεπιστήμια, τους φοιτητές και τους μηχανικούς της περιφέρειας, ώστε να εισαχθεί το θέμα στην Αντιπροσωπεία.

Διαγωνισμός Αφίσας

Το ΤΕΕ προκηρύσσει διαγωνισμό για τη φιλοτέχνηση της αφίσας του 16ου Συνεδρίου Σκυροδέματος, που θα γίνει στην Κύπρο, 21-23 Οκτωβρίου 2009.

Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να καταθέσουν τις προτάσεις τους υπό μορφή προκαταρκτικής μακέτας σε φυσικό μέγεθος (50X70 cm) **έως την 20ή Ιανουαρίου**. Η αφίσα προβλέπεται να εκτυπωθεί σε διαστάσεις 50X70 cm, σε χαρτί velvet 120 γρ. Στην αφίσα θα πρέπει να αναγράφεται ο τίτλος του συνεδρίου («16ο Ελληνικό Συνέδριο Σκυροδέματος»), η ημερο-

μηνία (21-23 Οκτωβρίου 2008), ο τόπος (Λεμεσός Κύπρου) και οι διοργανωτές (ΤΕΕ και ΕΤΕΚ). Η αφίσα πρέπει να παραπέμπει στη γενική περιοχική των έργων οπλισμένου σκυροδέματος (μελέτη και κατασκευή των πάσης φύσεως έργων, κτιρίων, γεφυρών, κλπ.), ενώ επιθυμητό, αλλά όχι υποχρεωτικό, είναι να διαφάνεται η ελληνικότητα του συνεδρίου.

Έχει οριστεί επιτροπή αξιολόγησης των προτάσεων, η οποία θα επιλέξει τη μακέτα της προτίμησής της εντός 10 ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Η επιτροπή δικαιούται να κηρύξει άγο-

νο το διαγωνισμό ή να ζητήσει μικρές βελτιώσεις ή τροποποιήσεις στην επιλεγείσα πρόταση. Η αμοιβή για τον πρώτο νικητή είναι 1.000,00 ευρώ και θα δοθεί μετά την παράδοση της τελικής μακέτας (με δελτίο παροχής υπηρεσιών) ενώ οι υπόλοιπες συμμετοχές δεν θα αμειφθούν.

Οι μακέτες των διαγωνιζομένων θα παραδίδονται κλειστές και σφραγισμένες με αναγραμμένο κωδικό, που θα αποτελείται από πέντε αριθμούς, συνοδευόμενες από κλειστό σφραγισμένο φάκελο με τον ίδιο κωδικό, ο οποίος θα περιέχει τα στοιχεία του διαγωνιζομένου. Οι κωδικοί θα αναγράφονται σε ειδικό πρωτόκολλο που θα τηρείται από την επιτροπή παρα-

λαβής των μακετών και οι διαγωνιζόμενοι θα λαμβάνουν απόδειξη παράδοσης της εργασίας με τον κωδικό της. Οι μακέτες θα ανοιχθούν από την Επιτροπή Αξιολόγησης, παρουσία της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου, ημέρα και ώρα που θα οριστεί από αυτήν.

Έχει οριστεί επιτροπή παραλαβής η οποία θα παραλαμβάνει τις μακέτες, στα γραφεία του ΤΕΕ, Καρ. Σερβίας 4, 2ος όροφος, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων.

Τμήμα Διεθνών Σχέσεων ΤΕΕ,
Ηλεκτρονική διεύθυνση:
intrel@central.tee.gr, τηλ.: 210-3291.351-2-4, 210-3291.618, 210-3291.362

Δύο σημαντικά όσο και επίκαιρα ζητήματα συζητήθηκαν κατά την ετήσια τακτική συνάντηση της Διαιρούς Συνδιάσκεψης των Οργανώσεων των Μηχανικών της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης (COPISEE) που έγινε στην Αθήνα (20/10) και συγκεκριμένα:

1. Οι επιπτώσεις της κλιματικής

να, προκειμένου οι μεν νέες υποδομές να είναι ανθεκτικές στις αναμενόμενες νέες συνθήκες λόγω της κλιματικής αλλαγής, και ταυτόχρονα να θωρακιστούν οι υπάρχουσες.

Ως προς το δεύτερο θέμα, γεγονός όπως ο τυφώνας «Κατρίνα» στη Νέα Ορλεάνη και το τσουνάμι στην Ινδονησία, αποτε-

COPISEE: Συνάντηση στην Αθήνα

αλλαγής επί των τεχνικών υποδομών και

2. η στέγαση πληθυσμών μετά από φυσικές καταστροφές.

Ως προς το πρώτο θέμα, όπως υπογραμμίστηκε, είναι αναγκαίο να προνοήσουμε ούτως ώστε τα έργα υποδομών –κυρίως κτίρια, δίκτυα (ομβρίων, αποχετευτικά, ενέργειας, αρδευτικά, συγκοινωνιακά) κ.ά.– να αντεπεξέλθουν σε καταστάσεις οι οποίες θα προκύψουν από την κλιματική αλλαγή. Το ζήτημα αναδείχτηκε τα τελευταία χρόνια και ο τεχνικός κόσμος καλείται να ικανηλατήσει και να προτείνει εγκαίρως ρυθμίσεις προς την πολιτεία, οι οποίες θα παίρνουν υπόψη τα νέα δεδομέ-

λούν την εμφανή «κορυφή του παγόβουνου», που συνίσταται στην ανάγκη άμεσης παροχής στέγης σε χιλιάδες ανθρώπους και σε μεγάλης έκτασης περιοχές. Θέμα που, δυστυχώς, αναδείχτηκε και στη χώρα μας, μετά από τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007. Κατά τη συνάντηση παρουσιάστηκε η δράση του ΤΕΕ επί του συγκεκριμένου ζητήματος και ειδικότερα η πρωτοβουλία του να προκηρύξει, τον Οκτώβριο του 2006, σε συνεργασία με τη Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων (UIA) και το Διεθνές Πρόγραμμα Εργασίας ARES (Αρχιτεκτονική και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας), τον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ι-

δεών για άμεση στέγαση θυμάτων εκτεταμένων φυσικών καταστροφών.

Θυμίζουμε ότι η COPISEE (ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 1971) ήταν η μετεξέλιξη της πρωτοβουλίας του ΤΕΕ (1958) για τη δημιουργία μιας Ομοσπονδίας Μηχανικών των χωρών της Βαλκανικής. Μέλη της είναι η Αλβανία, η Κύπρος, η Σερβία - Μαυροβούνιο, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η ΠΓΔΜ και η Τουρκία.

Από ελληνικής πλευράς, στις εργασίες συμμετείχαν ο ΓΓ της ΔΕ του ΤΕΕ Ηρακλής Δρούλιας και ο αναπληρωτής ΓΓ Ευστάθιος Τσέγκος.

Τις εισηγήσεις παρουσίασαν η

δρ. Χριστίνα Θεοκάρη, ΠΜ, περιβαλλοντολόγος, επιμελήτρια της Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΜΕΠΑΑ), ο Σπύρος Παπαργηγόριου, ΠΜ, περιβαλλοντολόγος, αντιπρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Μηχανικών (WFEO) και ο Νίκος Φιντικάκης, διευθυντής του Προγράμματος ARES (Αρχιτεκτονική και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας) της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA). Από τη Διεύθυνση Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Σχέσεων του ΤΕΕ πήραν μέρος οι Σούλα Ταλιάνη, Κία Φιλιππίδου και Νοτίνα Κοντογιάννη.

Στο πλαίσιο του Έτους Τυποποίησης Κανόνων και Προδιαγραφών όπως έχει κηρύξει το 2008 το ΤΕΕ, οργανώνεται ένα ακόμη διήμερο συμπόσιο στην Αθήνα, στο οποίο θα παρουσιαστούν προτάσεις για τη βελτίωση των υφιστάμενων πρακτικών και της ενημέρωσης για τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται στο διεθνή και τον ελληνικό χώρο.

Οι θεματικές ενότητες και η θεματολογία τού συμποσίου είναι:

1. Ευρωπαϊκή τυποποίηση και εθνική εναρμόνιση

- European standardization: A tool for the approximation of

- Τυποποίηση και καινοτομία
- Technology innovation and the role of standards in the global economy
- Πρότυπα και καινοτομία: φίλοι ή αντίπαλοι;
- Τυποποίηση, πιστοποίηση, έλεγχος αγοράς και ανταγωνιστικότητα
- Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ως παράγοντες καινοτομίας

3. Τυποποίηση και συστήματα διαχείρισης

- Η συμβολή της εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης στη διάδοση των προτύπων
- Το πρότυπο ΕΛΟΤ 1429 και η σχέση του με άλλα συστήματα διαχειριστικής επάρκειας
- Η τυποποίηση σε θέματα

27-28 Νοεμβρίου 2008

Ξενοδοχείο

«Electra Palace»

(Ν. Νικοδήμου 18-20, Πλάκα)

Είσοδος ελεύθερη

- Η τυποποίηση στο χώρο των τροφίμων ως εργαλείο βελτίωσης της δυνατότητας ικανοποίησης των αναγκών των καταναλωτών

5. Εκπαίδευση σε θέματα τυποποίησης

- Εκπαίδευση μηχανικών σε

ποίηση ως εργαλεία διεύρυνσης των εφαρμογών εκμετάλλευσης της θερμικής ηλιακής ενέργειας

- Πρότυπα αειφορίας στην ενέργεια

7. Η χρήση των προτύπων στα δημόσια έργα

• Τυποποίηση μεθοδολογίας στην επίβλεψη των δημοσίων έργων: προγράμματα ποιότητας

- Η σημασία της τυποποίησης των προδιαγραφών στην εκτέλεση των έργων

• Η τυποποίηση στις δημόσιες συμβάσεις έργων, σε τομείς πέρα από το σχεδιασμό των έργων και την ποιότητα υλικών και εργασιών

• Τήρηση προτύπων και τεχνικών προδιαγραφών σε έργα πολιτικού μηχανικού της ΔΕΗ, μέσω των Εργαστηρίων Δομικών Έργων του Κέντρου Δοκιμών Ερευνών και Προτύπων (ΚΔΕΠ) της Επιχείρησης

• Σύστημα διαχείρισης των μελετών στην «Εγνατία Οδό».

Συμπόσιο του ΤΕΕ για την τυποποίηση

the European policies

- Εξελιξείς στην ευρωπαϊκή τυποποίηση και εθνική εναρμόνιση

- Αλλαγές στην κοινοτική Οδηγία για τα δομικά προϊόντα
- Οι Ευρωκώδικες - Νέα πρότυπα για το σχεδιασμό των φερουσών κατασκευών

• Feasibility and opportunity to develop a standardization work program concerning engineering consultancy services

• Η ευρωπαϊκή τυποποίηση και η εθνική εναρμόνιση στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

2. Τυποποίηση, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

Υγείας και Ασφάλειας

- Διαπίστευση εξειδικευμένων διαδικασιών μη υπαγόμενων σε πρότυπα

4. Η τυποποίηση στα τρόφιμα και ποτά ως εργαλείο προστασίας του καταναλωτή

- Προστασία του καταναλωτή μέσω του επίσημου ελέγχου τροφίμων

• Έλεγχος Υγιεινής και Ασφάλειας τροφίμων - Εφαρμογή συστήματος ποιότητας, σε χώρους υγειονομικού περιβάλλοντος

- Ασφάλεια τροφίμων: πρότυπα και εκπαίδευση

• Συστήματα διαχείρισης και σήματα ποιότητας στον κλάδο των τροφίμων: επιτεύγματα και προβληματισμοί

θέματα τυποποίησης και συστημάτων διαχείρισης: ανασκόπηση παρούσας κατάστασης και σχεδιασμοί για το μέλλον

- Ο καθοριστικός ρόλος της τυποποίησης και των προτύπων για την Ελλάδα

• Εκπαίδευση στην τυποποίηση: συμβολή στη διαμόρφωση του ρόλου του παραγωγού και του καταναλωτή

• Παρουσίαση έρευνας του ΤΕΕ για τη χρήση των προτύπων από τους μηχανικούς

6. Η Τυποποίηση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

- Η τυποποίηση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή αποδοτικότητα
- Η τυποποίηση και η πιστο-

] Αναλυτικά το πρόγραμμα της εκδήλωσης στο:

Το «Παρόν» (η εφημερίδα) Το παρελθόν (30 χρόνια απραξίας) Και το μέλλον (η στέγη του ΤΕΕ)

δρο του ΤΕΕ Γιάννη Αλαβάνο –όταν υπάρχουν οι αποφάσεις της Αντιπροσωπείας και της Δ.Ε. του ΤΕΕ–, αποκρύπτοντας ακόμη ότι όλα έγιναν με διαφάνεια, επίσημα έγγραφα και πάνω απ’ όλα με ευρεία δημοσιότητα την οποία έδωσε στο θέμα το ίδιο το ΤΕΕ από τον περασμένο Απρίλιο.

Συγκεκριμένα, στις 15 Απριλίου έστειλε σε όλα τα ΜΜΕ (φυσικά και στο «Παρόν») δελτίο Τύπου στο οποίο καταγράφονταν όλα όσα σήμερα εμφανίζονται ως αποκάλυψεις, ενώ στις 5 Μαΐου το Ε.Δ. κυκλοφόρησε έχοντας ως κύριο θέμα την καταρχήν συμφωνία με τη διοίκηση του ΤΣΜΕΔΕ για την ανταλλαγή των οικοπέδων, που ανοίγει το δρόμο για την απόκτηση της «στεγής του μηχανικού στην πλατεία Κλαυθμώνος».

Αλλά αυτό δεν ήταν το μόνο που απέκρυψε η εφημερίδα (ή οι πληροφοροδότες της).

Παρασιώπησε (αν και καλά πληροφορημένη όπως διατείνεται) ότι οι συζητήσεις για την ανταλλαγή των οικοπέδων είχαν αρχίσει μεταξύ των διοικήσεων των δύο οργανισμών εδώ και περισσότερα από δέκα χρόνια, όταν διαπιστώθηκε ότι το οικοπέδο της πλατείας Κλαυθμώνος δεν θα ήταν επαρκές για τη στέγαση του ΤΣΜΕΔΕ, αλλά κατάλληλο για «τη στέγη των μηχανικών». Άλλωστε, ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός που προκηρύχθηκε εκείνη την εποχή –και πήρε επίσης ευρεία δημοσιότητα– ουσιαστικά προέβλεπε αυτή την ανταλλαγή.

Αν και το ΤΕΕ έχει ανακοινώσει (από τις 15 Απριλίου, με το δελτίο Τύπου) ότι οι όροι της συμφωνίας θα είναι αυτοί που θα καταλήξουν οι κατά νόμο υπεύθυνοι, υποστήριξαν ότι ουδεμία δέσμευση έχει αναληφθεί από πλευράς ΤΕΕ για την οικονομική κάλυ-

ψη της διαφοράς τιμής των δύο οικοπέδων, που προέκυψε από την εκτίμηση των ορκωτών εκτιμητών. Τη στιγμή μάλιστα που το ΤΕΕ την τελευταία τετραετία έχει διαθέσει για την καλύτερη λειτουργία του ΤΣΜΕΔΕ πολλαπλάσια ποσά από την εκτιμηθείσα διαφορά.

Ως να μην αρκούσε η απόκρυψη, αξιοποιήθηκε και η... διαστρέβλωση. Για παράδειγμα και στην προσπάθεια να εμφανιστεί η συμφωνία ως ανισοβαρής για το ΤΣΜΕΔΕ, δεν αναφέρεται ότι το οικοπέδο του ΤΕΕ είναι πολύ μεγαλύτερης επιφάνειας (άρα θα αποδώσει σημαντικά μεγαλύτερης επιφάνειας κτίριο), έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει υπόγειους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων και καταστήματα επί του ισόγειου (άρα θα αποκτήσει μεγαλύτερη εμπορική αξία), δύο δεδομένα που δεν υφίστανται για το οικοπέδο της πλατείας Κλαυθμώνος.

Έσχατο και τελευταίο επιχείρημα ήταν αυτό περί δέσμευσης του οικοπέδου του ΤΕΕ από το Δήμο Αθηναίων για τη δημιουργία πάρκου, διαστρεβλώνοντας και ο’ αυτή την περίπτωση την αλήθεια: Αυτή ήταν μια προ 30ετίας πρόταση του ΤΕΕ προς το Δήμο Αθηναίων, η οποία από τη μια αποσύρθηκε και από την άλλη ουδέποτε έγινε αποδεκτή. Γι’ αυτό, άλλωστε, σε όλο αυτό το διάστημα το οικοπέδο παρέμεινε στην ιδιοκτησία του ΤΕΕ και χρησιμοποιείται ως υπαίθριο πάρκινγκ.

Εν κατακλείδι, η εφημερίδα (ή οι πληροφοροδότες της) παραβλέπουν πως το ΤΕΕ δεν είναι... «Μονή», αλλά, και αν ήταν, οι «καλόγεροι» είναι 120.000, αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των «μετόχων» και του ΤΣΜΕΔΕ και με δικά τους χρήματα αποκτήθηκαν και τα δύο οικοπέδα. Κανείς δεν τους τα χάρισε...

Με μια σειρά δημοσιευμάτων (12 και 19/10, 2/11) η κυριακάτικη εφημερίδα «Παρόν» επιχείρησε το τελευταίο διάστημα να δημιουργήσει αρνητικές εντυπώσεις για την κοινή απόφαση των διοικήσεων του ΤΕΕ και του ΤΣΜΕΔΕ να προχωρήσουν στην ανταλλαγή οικοπέδων που βρίσκονται στο κέντρο της Αθήνας, προκειμένου το ΤΕΕ να αποκτήσει, επιτέλους, ιδιόκτητη στέγη και

ταυτόχρονα το ΤΣΜΕΔΕ να μη ζημειωθεί από μια εργολαβική σύμβαση που δεν επρόκειτο να υλοποιηθεί, με συνέπεια το Ταμείο να πρέπει να επιβαρυνθεί με μεγάλα ποσά προκειμένου να τη λύσει.

Μάλιστα, η εφημερίδα (ή οι πληροφοροδότες της) επιχείρησε να εμφανίσει το θέμα ως αποκάλυψη –έφτασαν στο σημείο να το προσομοιάζουν με την ιστορία του Βατοπεδίου!–, να το «κρεώσουν» προσωπικά στον Πρόε-

ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ:
ΚΟΠΗ-ΔΙΑΤΡΗΣΗ-ΚΑΘΑΙΡΕΣΗ-ΣΥΝΘΛΙΨΗ-ΣΥΡΜΑΤΟΚΟΠΗ

ΤΣΙΩΡΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ

Β. ΗΠΕΙΡΟΥ 16 Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΘΛΑ. 210 2851848, FAX: 210 2823202, E-mail: info@tsioras.gr
ΕΚΘΕΣΗ: ΑΧΙΛΛΕΩΣ & ΖΑΪΜΗ 4, ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΘΛΑ. 210 2853477, FAX: 210 2853478

DELTA
ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΕΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΔΑΜΑΝΤΟΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Δεν έχει νομικό έρεισμα η αναθεώρηση των προκαταβολών στις παλιές συμβάσεις πολεοδομικών μελετών του ΥΠΕΧΩΔΕ και η αφαίρεση της προκαταβολής από την τελική αμοιβή πρέπει να γίνεται χωρίς αναπροσαρμογή, ενώ οι ανάδοχοι, αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, θα μπορούν να διεκδικούν αποζημιώσεις υπερημερίας του εργοδότη.

Αυτό προκύπτει από γνωμοδότηση του μέλους του Νομικού Συμβουλίου του ΤΕΕ, Πάνου Κ. Χασάπη, την οποία ο πρόεδρος του

ολοκλήρωση των μελετών, τελικά δόθηκαν με απόφαση του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, Γιώργου Σουφλιά, πριν μερικούς μήνες και αφού είχε προηγηθεί σχετικό αίτημα του ΤΕΕ.

Όπως επισημαίνει στη γνωμοδότησή του, ο Π. Χασάπης, ειδικά για την πληρωμή της αμοιβής της πολεοδομικής μελέτης που αναφέρθηκε ότι οι συμβάσεις προβλέπουν ότι αυτή γίνεται τμηματικά στις τρεις φάσεις της μελέτης αυτής κατά ποσοστά 30%, 40% και 30% αντιστοίχως. Οι συμβάσεις δεν προβλέπουν ρητώς τη χορήγηση προκαταβολής. Προβλέπουν όμως (ρητώς) ότι η α-

3434/2003, Δ.Εφ.Αθ. 2884/2000, 2395/2000, Δ.Εφ.Πειρ. 2181/2000, Δ.Εφ.Λάρ. 443/1999, 18/1990).

Ενόψει αυτών που αναφέρθηκαν παραπάνω, στις επίμαχες συμβάσεις η αφαίρεση της προκαταβολής κατόπιν αναπροσαρμογής της δεν έχει έρεισμα στο νόμο.

Για όσες από τις συμβάσεις αυτές είναι προγενέστερες της ισχύος του ΠΔ 515/1989, η αναπροσαρμογή της προκαταβολής δεν έχει έρεισμα ούτε ως συμφωνηθείς εμμέσως όρος, οπότε παρέλκει γι' αυτές και να προβληματοθεϊ κανείς στο ζήτημα, αν θα ήταν

της αφαιρούμενης προκαταβολής κατά τρόπο που να καταλήγει σ' αυτό το αποτέλεσμα.

Ακόμα όμως και αν στο ζήτημα αυτό επικρατούσε διαφορετική άποψη και πάλι πρέπει να επισημανθεί ότι η αναπροσαρμογή της αφαιρούμενης προκαταβολής δεν είναι απεριορίστη.

Έχοντας υπόψη τις άνω ακρογωνιαίες για το δίκαιο των συμβάσεων διατάξεις, που είναι εφαρμοστέες και στις δημόσιες συμβάσεις (ΣτΕ 4775/1997, 3121/1998, 1443/1999, 3023/1999, 1976/2000, 1596/2001, 1599/1999), έχοντας υπόψη επίσης και τον προαναφερθέντα σκοπό της προκαταβολής, σε συνδυασμό με το ότι αναλώθηκε στην αρχική ενεργό φάση κάθε συμβάσεως, η οποία συνήφθη για ορισμένη διάρκεια (15 μηνών ή όση προκύπτει από κάθε σύμβαση), καθώς και με το ότι οι συμβάσεις έμειναν ημιτελείς και ανενεργοί επί υπέρμετρο χρόνο χωρίς καμία υπαιτιότητα ούτε ευθύνη των αναδόχων, μόνο για λόγους που προέρχονται από τη σφαίρα επιρροής και αντικειμενικής ευθύνης του εργοδότη, η κατά την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη υποχρέωση του αναδόχου να επιστρέψει αναπροσαρμοσμένη την προκαταβολή εξαντλείται στην προβλεφθείσα συμβατική διάρκεια κάθε σύμβασης. Πάντως, τυχόν άσκηση του δικαιώματος του εργοδότη να αξιώσει την αναπροσαρμογή της προκαταβολής και κατά τον πέραν της άνω διάρκειας χρόνο, θα υπερέβαινε προδήλως, ενόψει όλων αυτών των περιστάσεων, τα όρια τα επιβαλλόμενα από την καλή πίστη και τον οικονομικό σκοπό του δικαιώματος.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί και ότι κατά την οικονομική εκκαθάριση της σύμβασης κάθε ανάδοχος δικαιούται να προβάλει και τις αξιώσεις αποζημίωσής του κατά τα άρθρα 21 του Ν. 716/1977, 14 & 15 του ΠΔ 194/1979 και 358 ΑΚ λόγω της λύσης αλλά και της επί μακρόν υπερημερίας του εργοδότη στις συγκεκριμένες συμβάσεις, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου. ■

Δεν έχει νομικό έρεισμα η αναθεώρηση προκαταβολών στις παλιές συμβάσεις πολεοδομικών μελετών

ΤΕΕ, Γιάννης Αλαβάνος, διαβίβασε προς τον υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ, Θεμιστοκλή Ξανθόπουλο, παρακαλώντας για τις δικές του ενέργειες.

Σημειώνουμε ότι ο νομικός σύμβουλος του ΤΕΕ κλήθηκε να γνωμοδοτήσει σε σχετικό ερώτημα του προέδρου του ΤΕΕ, αφού είχαν προηγηθεί διαμαρτυρίες μελών, σύμφωνα με τις οποίες, στις συμβάσεις πολεοδομικών μελετών που λύνονται σε πρώιμο στάδιο, μετά από μακροχρόνια διακοπή των εργασιών τους, χωρίς να ολοκληρωθούν, οι ανάδοχοι των μελετών εμφανίζονται ως οφειλέτες διαφόρων ποσών (έκαστος) προς τον εργοδότη, επειδή τα ποσά των προκαταβολών που τους είχαν χορηγηθεί κατά τη σύναψη των συμβάσεων, αφαιρούμενα από την τελική αμοιβή, αναπροσαρμοσμένα σε τιμές του χρόνου υποβολής των τελικών λογαριασμών, καταλήγουν να είναι μεγαλύτερα των αμοιβών που αναλογούν στις εκπονηθείσες μελέτες.

Σημειώνουμε, επίσης, ότι εκκρεμούσαν ανολοκλήρωτες, λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, περίπου 140 πολεοδομικές μελέτες με συμβάσεις που συνήφθησαν από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 μέχρι και το 1997. Οι σχετικές πιστώσεις για την

πόσβεση της προκαταβολής της πολεοδομικής μελέτης συντελείται άπαξ με την πληρωμή της β' φάσης. Δεν προβλέπουν την αναπροσαρμογή της προκαταβολής που «αποσβέννυται».

Κατά τα γενικώς κρατούντα στις δημόσιες συμβάσεις μελετών η προκαταβολή, όταν χορηγείται, δεν είναι δάνειο προς τον ανάδοχο ούτε αποβλέπει στη γενική χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του, αλλά έχει σκοπό να καλύψει τις αρχικές δαπάνες του που προορίζονται για την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων. Κατά τα εκ της κοινής πείρας γνωστά, η προκαταβολή αναλώνεται από τον ανάδοχο αμέσως και πάντως πριν από την πάροδο σημαντικού χρόνου μέσα στον συμβατικώς προβλεφθέντα.

Επίσης, κατά την κρατούσα νομολογία, στις περιπτώσεις που το Δίκαιο που διέπει τις αμοιβές της σύμβασης, δεν προβλέπει ρητώς την αφαίρεση της προκαταβολής από τους επόμενους λογαριασμούς, αναπροσαρμοσμένη κατά συγκεκριμένο τρόπο, τότε η αφαίρεσή της από τις επόμενες πληρωμές γίνεται χωρίς αναπροσαρμογή (ΣτΕ 1103/2007, 4149/2005,

έγκυρη η διά συμφωνίας πρόβλεψη ενός τέτοιου όρου, ενόψει του ότι σε σύμβαση μελέτης που οι αμοιβές είναι διατιμημένες με κανόνες δικαίου δημοσίας τάξεως, οι κανόνες αυτοί δεν προβλέπουν τέτοια αναπροσαρμογή. Στις άνω συμβάσεις η αφαίρεση της προκαταβολής πρέπει να γίνεται χωρίς αναπροσαρμογή.

Σε όσες από τις επίμαχες συμβάσεις προβλέπεται η εφαρμογή του άρθρου 104 του ΠΔ 696/1974, όπως ισχύει μετά από το ΠΔ 515/1989, στο οποίο περιλαμβάνεται η άνω παρ. 4, η περί αναπροσαρμογής της αφαιρούμενης προκαταβολής, αυτή νοείται μόνο ως αμιγώς συμβατική ρήτρα, επειδή οι μελέτες των εν λόγω συμβάσεων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΠΔ 696/1974. Στις συμβάσεις αυτές, η απάντηση στην ερώτηση αν αναπροσαρμόζεται η προς αφαίρεση προκαταβολή, διέρχεται από την απάντηση στο προηγούμενο ζήτημα. Η γνώμη μου επί αυτού είναι ότι με την ιδιωτική βούληση δεν μπορούν εγκύρω να μειωθούν, άμεσα ή έμμεσα, οι διατιμημένες αμοιβές μελετών και επομένως θα ήταν άκυρη μία συμφωνία περί αναπροσαρμογής